

Colin Dexter

De stilte rond
Nicholas Quinn

De Fontein

Proloog

‘En? Wat vindt u?’ De voorzitter van het bestuur van het Genootschap Openbare Examens Buitenland, die tevens decaan van een van de *Colleges* in Oxford was, richtte zijn vraag rechtstreeks tot Cedric Voss, de voorzitter van de Commissie Geschiedenis.

‘Nee, nee, meneer de voorzitter. Ik denk dat de directeur als eerste zijn zegje zou moeten doen. Tenslotte zal de vaste staf dagelijks moeten werken met degenen die we aanstellen.’ In een iets minder voornaam gezelschap zou Voss eraan hebben toegevoegd dat het hem geen lor uitmaakte wie van hen de baan kreeg. Nu echter nam hij weer zijn karakteristieke doezelige houding aan in zijn comfortabele blauwleren stoel en hoopte dat er nu eindelijk spijkers met koppen werden geslagen. De vergadering had al bijna drie uur geduurd.

De voorzitter wendde zich tot degene die aan zijn linkerkant zat, een kleine, opgewekte man van midden of eind vijftig die achter zijn montuurloze bril jongensachtig met zijn ogen knipperde. ‘Nou, doctor Bartlett, laat ons eens horen wat u te zeggen hebt.’

Bartlett, directeur van het Genootschap Openbare Examens Buitenland, wierp een montere blik op het gezelschap rond de tafel voordat hij even naar zijn keurig geschreven aantekeningen keek. Hij was aan dit soort dingen gewend. ‘Mij dunkt, meneer de voorzitter, dat we in ’t algemeen en in grote lijnen’ (de voorzitter en verschillende oudgediende leden van het Genootschapsbestuur krompen zichtbaar ineem) ‘en alles bij elkaar, het er dus allemaal over eens zijn dat de aanbevolen kandidaten uitstekend zijn. Alle gegadigden schijnen kundig genoeg te zijn, en de meesten van hen hebben voldoende ervaring om het werk aan te kunnen. Maar...’ Hij keek weer naar zijn aantekeningen. ‘Nou ja, om u de waarheid te zeggen, zou ik zelf liever niet een van beide vrouwen aanstellen.

Die van Cambridge vond ik een beetje, eh, een beetje, hoe zal ik het zeggen, opdringerig?’ Vol verwachting en glunderend keek hij de leden van de sollicitatiecommissie aan en een paar hoofden knikten tamelijk energiek om hun instemming te betuigen. ‘De andere vrouw vond ik ietsjes te onervaren, en ik, eh, voelde weinig innerlijke overtuigingskracht in sommige van haar antwoorden.’ Ook deze keer waren er geen zichtbare tekenen van bezwaren in het zwijgende gezelschap te bespeuren, en Bartlett streek met een vleugje voldoening over zijn omvangrijke buik. ‘Zo. Dan nu de drie mannen. Duckham? Een beetje vaag figuur, dacht ik. Aardige vent en zo, maar ik vraag me af of hij de pit heeft die ik zo zou verwelkomen op de afdeling Humaniora alhier. Hij staat als derde op mijn lijstje. De volgende is Quinn. Ik mocht hem wel: eerlijke, intelligente kerel, stevige standpunten, heldere denker. Niet helemaal de ideale ervaring misschien, en... nou ja, ik zal hier eerlijk over zijn. Ik denk dat, eh, ik denk dat zijn, eh... handicap bij ons mogelijk een te grote sta-in-de-weg zal zijn. U weet wat ik bedoel: telefoontjes, vergaderingen, dat soort dingen. Het is jammer, maar het is niet anders. Enfin, ik heb hem op de tweede plaats gezet. Dan houden we Fielding dus over, en hij is de man naar wie toch echt mijn voorkeur uitgaat: verdomd goede leraar, uitstekende resultaten met zijn leerlingen, precies van de juiste leeftijd, bescheiden, sympathiek, en een summa cum laude van Balliol College voor geschiedenis. Referenties werkelijk voortreffelijk. Ik geloof eerlijk gezegd niet dat we een betere kandidaat hadden kunnen krijgen, en hij is mijn eerste keus, meneer de voorzitter, zonder de geringste twijfel.’

Niet bepaald onopvallend sloot de voorzitter zijn sollicitantenmap en hij knikte langzaam om zijn instemming te betuigen. En hij stelde met genoeg vast dat verschillende andere hoofden ook knikten. Met inbegrip van de voorzitter zelf was het vereiste aantal bestuursleden van het Genootschap aanwezig: twaalf in totaal, allen prominent lid van zijn of haar College binnen de Universiteit van Oxford, en zich allen geroepen voelend om de vergaderingen bij te wonen die tweemaal per trimester werden gehouden in het gebouw waarin het Genootschap was gehuisvest, en waarvan het

doel was het formuleren van het officiële beleid ten aanzien van de examens. Geen van allen maakte deel uit van de dagelijkse staf van het Genootschap, en geen van hen kreeg ooit een rooie cent (behalve een reiskostenvergoeding) voor het bijwonen van deze vergaderingen. Toch namen de meesten van hen actief deel aan de verschillende vakcommissies, waren blij een beschaafd soort eigenbelang te kunnen dienen in een beleid inzake het buitengewoon nuttige systeem van openbare examens, en vervulden in de maanden juni en juli, nadat hun eigen studenten voor de zomervakantie waren vertrokken, functies als hoofdexaminateuren en voorzitters van de commissies die toezicht hielden op de examens voor het standaarddiploma van de middelbare school (*O-level*) en de examens die toegang geven tot het hoger onderwijs (*A-level*). Van de functionarissen die een dagtaak vervulden bij het Genootschap was Bartlett de enige die automatisch werd uitgenodigd om deel te nemen aan de vergaderingen van dit hoofdbestuur (ook al had hij zelf geen stemrecht), en Bartlett was degene die het aantal aanwezigen in de kamer op dertien bracht. Dertien... Toch was de voorzitter geen bijgelovig man en hij bekeek het gezelschap met een zekere mate van affectie. Bijna allemaal doorgewinterde en betrouwbare collega's, hoewel hij één of twee jongere *college*hoofden nog niet zo goed had leren kennen: hun haar was nogal lang en een van hen had een baard. Quinn had ook een baard... Kom op! Over de benoeming zou nu snel een besluit worden genomen, en dan kon hij met een beetje geluk voor zessen terug op Lonsdale College zijn. Vanavond was er een diner met ex-studenten en... Zet er nu een punt achter! 'Goed. Als ik me niet vergis is de commissie het eens over de aanstelling van Fielding, dus hoeven we nu alleen nog zijn aanvangssalaris vast te stellen. Even kijken, hij is vierendertig. Ik denk dat het bodembedrag op de B-schaal voor wetenschappelijk medewerkers, eh, zou kunnen...'

'Zou ik nog één ding mogen opmerken voordat u verdergaat, voorzitter?' Het was een van de jongere *college*hoofden. Die met dat lange haar. Die met die baard. Een scheikundige van Christ Church.

'Ja, natuurlijk, meneer Roope. Het was niet mijn bedoeling de indruk te wekken dat ik...'

‘Mag ik even zeggen dat ik geloof dat u ervan uitgaat dat we het allemaal eens zijn met het standpunt van de directeur. En uiteraard kan het zijn dat alle anderen achter hem staan. Maar ik niet, en ik dacht dat de enige bedoeling van deze bijeenkomst was dat...’

‘Maar natuurlijk, meneer Roope. Zoals ik al zei, het spijt me wanneer ik de indruk heb gewekt dat, eh... u weet wel... dat was echt niet mijn bedoeling. Ik dacht alleen een gevoel van algemene instemming waar te nemen. Maar we zijn een en al oor. Als u meent...’

‘Dank u, meneer de voorzitter. Ik heb hier inderdaad een uitgesproken mening over, en ik ben het beslist niet eens met de volgorde van de kandidaten zoals de directeur die heeft opgesomd. Als ik mijn oprechte mening mag geven, vond ik dat Fielding te veel een jaknikker was, een te grote meeprater. Als hij die baan krijgt, zullen we in feite niet zozeer tegenslagen voor lief moeten nemen als wel als een boer op onze kippen moeten passen.’ Een zacht gemurmel van geamuseerdheid kabbelde door het gezelschap en de lichte spanning die nog maar een minuut geleden voelbaar was geweest, nam zichtbaar af. En toen Roope doorging, luisterde sommigen van zijn oudere collega’s met iets meer belangstelling en aandacht. ‘Voor het overige ben ik het met de directeur eens, hoewel ik niet kan zeggen dat ik volledig achter zijn argumenten sta.’

‘U bedoelt dat u Quinn op de eerste plaats zet, klopt dat?’

‘Dat bedoel ik inderdaad. Hij heeft degelijke opvattingen over examens en hij heeft er erg veel zin in. Maar wat nog belangrijker is, ik denk dat hij oprecht integer is en tegenwoordig...’

‘U had niet hetzelfde gevoel wat Fielding betreft?’

‘Nee.’

De voorzitter negeerde het hoorbaar gemompelde ‘Onzin!’ van de directeur en bedankte Roope voor het uitspreken van zijn mening. Zijn ogen dwaalden werktuiglijk langs de leden van het bestuur om hen uit te nodigen commentaar te geven. Maar geen van hen was onmiddellijk genegen zijn mond open te doen. ‘Wil er nog iemand, eh...?’

‘Ik vind het niet erg correct om te veel algemene oordelen over het karakter van een kandidaat te vellen op grond van een paar

korte gesprekken, meneer de voorzitter.' Degene die sprak, was de voorzitter van de Commissie Engels. 'We moeten allemaal onze eigen inschatting van deze mensen maken. Uiteraard moeten we dat doen. Het is de enige reden waarom wij hier bij elkaar zitten. Maar ik ben het met de directeur eens. De volgorde op mijn lijstje was dezelfde als die van hem. Exact dezelfde.'

Roope leunde achterover en staarde naar het witte plafond met een geel potlood balancerend tussen zijn tanden.

'Iemand anders nog?'

De vice-voorzitter zat ongemakkelijk in zijn stoel heen en weer te schuiven, zich kennelijk vervelend en verlangend ervandoor te gaan. Zijn aantekeningen bestonden uit een buitengewoon ingewikkeld patroon van cirkeltjes en krullen. En hij voegde nog een zwierige krul aan het vloeiende maaswerkje toe terwijl hij zijn eerste en laatste bijdrage aan de beraadslagingen van die dag leverde: 'Het zijn beiden goeie kerels, dat is duidelijk. Het lijkt me niet zoveel uitmaken voor wie we zijn. Als de directeur Fielding wil, wil ik Fielding ook. Even een snelle stemming, misschien, meneer de voorzitter?'

'Als niemand, eh, niemand, eh...'

Een paar leden van het bestuur gaven op gedempte toon korzelig blijk van hun instemming, en met een vagelijk ongelukkige stem noemde hij de verschillende mogelijkheden om te stemmen op. 'Goed. Met handopsteken dus. Iedereen die voor de benoeming van Fielding is, alstublieft?'

Een stuk of zeven handen gingen de lucht in toen Roope plotse-ling weer wat zei. De handen zakten weer langzaam.

'Voordat we stemmen, meneer de voorzitter, zou ik van de directeur graag enige informatie willen hebben. Ik weet zeker dat hij die bij de hand heeft.'

Vanachter zijn bril keek de directeur Roope met kille weezin aan, en verscheidene bestuursleden konden nauwelijks hun ongeduld en irritatie verbergen. Waarom hadden ze Roope in het bestuur gekozen? Hij was absoluut een briljant scheikundige en de twee jaar die hij bij de Anglo-Arabische Oliemaatschappij had gewerkt, was, gelet op de betrekkingen van het Genootschap,

beslist een pluspunt geweest. Maar hij was te jong, te eigenwijs, te veel op de voorgrond tredend, en hij was een te opgewonden standje, als een ordinaire speedboot die schuim opspattend de kalme wateren kwam verstoren waarop de roeiwedstrijd van het Genootschap werd gehouden. Dit was ook niet de eerste keer dat hij in aanvaring met de directeur kwam. En hij maakte zelfs geen deel uit van de Commissie Scheikunde, nam nooit en te nimmer examens af, zei altijd dat hij het te druk had.

‘Ik weet zeker dat de directeur met genoeg, eh... Waaraan dacht u, meneer Roope?’

‘Zoals u weet, meneer de voorzitter, ben ik nog niet zo lang lid van het bestuur, maar ik heb eens in de statuten van het Genootschap gekeken, en toevallig heb ik daar een exemplaar van bij me.’

‘Mijn god!’ mompelde de vice-voorzitter.

‘In artikel 23, meneer de voorzitter... wilt u dat ik het even voorlees?’ Omdat de helft van het bestuur nog nooit van hun leven een exemplaar van de statuten had gezien, laat staan gelezen, leek het volkomen misplaatst om welke grondige kennis dan ook voor te wenden, en de voorzitter stemde er met een knikje, maar met tegenzin, mee in.

‘Het is toch niet te lang mag ik hopen, meneer Roope?’

‘Nee, het is heel kort. Het volgende staat erin. Ik citeer: “Het Genootschap zal te allen tijde in gedachten dienen te houden dat, aangezien het voor zijn inkomen volledig afhankelijk is van overheids gelden, het ernaar dient te streven om zich te kwijten van een overeenkomstige verantwoordelijkheid zowel ten aanzien van de maatschappij als geheel als ten aanzien van zijn permanent geëmployeerden. In het bijzonder zal het op zich nemen om een klein percentage personen met verschillende handicaps aan te stellen, mochten de handicaps van dergelijke personen blijken niet substantieel onverenigbaar te zijn met de zorgvuldige tenuitvoering van de taken die aan hen zijn toevertrouwd.”’ Roope sloeg het dunne document dicht en legde het opzij. ‘Mijn vraag is nu deze: kan de directeur ons alstublieft vertellen hoeveel gehandicapte personen op het moment bij het Genootschap in dienst zijn?’

De voorzitter wendde zich nogmaals tot de directeur wiens

gebruikelijke hartelijkheid blijkbaar was teruggekeerd.

‘We hadden vroeger op de verpakkingsafdeling een vent met één oog...’ Gedurende het daaropvolgende gelach schuifelde de vice-voorzitter, wiens persoonlijke handicap een zwakke blaas was, de kamer uit waarin Roope met een humorloze betweterigheid verder op de kwestie inging.

‘Maar ik mag aannemen dat hij niet meer in dienst is?’

De directeur schudde zijn hoofd. ‘Nee. Helaas bleek hij een niet te beheersen voorliefde te hebben voor het stelen van rollen toilet-papier, en we...’ De rest van de zin ging verloren in een kinderlijk poep-en-pies-gegiechel, en het duurde even voordat de voorzitter de vergadering tot de orde kon roepen. Hij herinnerde het bestuur eraan dat artikel 23 uiteraard geen statutair gebod was, maar louter een secundaire aanbeveling in het belang van een normale, geciviliseerde, eh, levensstijl. Maar op de een of andere manier had hij dat niet moeten zeggen. Het zou veel verstandiger zijn geweest als hij de directeur de ruimte had gegeven om nog een paar anekdotes te vertellen over zijn niet bepaald gelukkige ervaringen met de enkele, ongelukkigerwijze getroffen medemens. Maar er had zich al een subtiele verschuiving voltrokken: de man met de handicap werd weer onderwerp van discussie. Maar zijn kansen verminderden nog meer toen Roope met zijn gebruikelijke vaardigheid de druk die hij op het gezelschap uitoefende, wilde vergroten.

‘Het enige, meneer de voorzitter, dat ik namelijk echt wil weten is het volgende: hebben wij het gevoel dat meneer Quinns doofheid een significante handicap bij zijn werk zal zijn? Dat is alles.’

‘Zoals ik al zei,’ antwoordde Bartlett, ‘hebben we om te beginnen de telefoon, nietwaar? Meneer Roope is zich misschien niet volledig bewust van het grote aantal binnenkomende en uitgaande telefoongesprekken hier, en hij moet het me niet kwalijk nemen als ik te berde breng dat ik daarover iets meer weet dan hij. Het is buitengewoon lastig wanneer je doof bent...’

‘Natuurlijk niet. Er zijn tegenwoordig allerlei apparaatjes. Je kunt een van die dingen nemen die achter je oor zitten, waarvan de microfoon...’

‘Kent meneer Roope eigenlijk iemand die doof is en die...’

‘Eerlijk gezegd niet, maar...’

‘Dan wil ik erop wijzen dat hij het gevaar loopt, en niet zo’n beetje ook, om het soort problemen te onderschatten dat...’

‘Heren, heren!’ De woordenwisseling was steeds furieuzer geworden en de voorzitter greep in. ‘Ik denk dat we het er allen over eens zijn dat het telefoneren inderdaad een probleem met zich meebrengt. De vraag waar het om draait is: hoe ernstig zal dat probleem zijn?’

‘Maar het gaat toch niet alleen maar om de telefoon, meneer de voorzitter? Er zijn vergaderingen, tientallen en tientallen per jaar. Een vergadering zoals deze bijvoorbeeld. In een vergadering krijg je problemen met iemand die aan dezelfde kant van de tafel zit, drie of vier plaatsen verderop...’ Bartlett begon nu warm te lopen voor de kwestie en kon zijn argumenten naar voren brengen zonder onderbroken te worden. Hij bevond zich bovendien op veiliger terrein, dat wist hij: hij was de laatste tijd zelf wat doover geworden.

‘Maar het gaat het menselijk vernuft niet te boven om de zitplaatsen bij een vergadering zo toe te wijzen dat...’

‘Dat ben ik met u eens,’ snauwde Bartlett. ‘En het gaat het menselijk vernuft ook niet te boven om een handig systeem van koptelefoons en microfoons neer te zetten en God mag weten wat nog meer. En we zouden wat dat aangaat ook allemaal gebarentaal kunnen leren!’

Het werd hoe langer hoe duidelijker dat er een onverklaarbare, ondergronds en soms bovengronds woekerende, persoonlijke antipathie tussen Roope en Bartlett bestond, en maar weinig oudere leden van het Genootschapsbestuur begrepen waarom. Bartlett was meestal een man met een wonderbaarlijk gelijkmoedig temperament. En hij was nog niet uitgesproken: ‘U hebt allen het verslag van het ziekenhuis gelezen. U hebt allen de audiogrammen gezien. De werkelijkheid is dat Quinn heel doof is. Heel erg doof.’

‘Hij leek ons toch allen uitstekend te kunnen horen, nietwaar?’ Roope sprak de woorden zachtjes uit, en als Quinn zelf aanwezig was geweest, zou hij ze zo goed als zeker hebben gemist. Maar de bestuursleden niet, en het werd volkomen duidelijk dat Roope een sterk argument naar voren had gebracht. Een heel sterk argument.

De voorzitter wendde zich weer tot de directeur.

‘Mmm. Het is inderdaad verbazingwekkend dat hij ons allemaal zo goed leek te horen, nietwaar?’

Er ontspon zich plotseling een discussie waar kop noch staart aan zat en die almaar verder afdwaalde van de beslissing die nog steeds moest worden genomen. Mevrouw Seth, de voorzister van de Commissie Natuurwetenschappen, dacht aan haar vader... Toen hij eind veertig was en zij nog maar op de lagere school zat, was hij heel snel doof geworden; en hij was ontslagen. Een werkeloosheidsuitkering en een mager invaliditeitspensioen van het bedrijf waar hij had gewerkt... O, ja, iedereen had met hem te doen gehad en geprobeerd zo redelijk mogelijk te zijn. Maar hij was zo goed bij zijn verstand geweest en desondanks was hij nooit meer aan de slag gekomen. Zijn vertrouwen was onherstelbaar beschadigd. Hij had ook toen nog een heleboel baantjes kunnen vervullen en was vast heel wat beter geweest dan een groot deel van die leeglopers die op hun achterste zaten te niksen achter hun bureau. Ze werd er zo droevig van, en zo ontzettend boos als ze aan hem dacht...

Plotseling drong het tot haar door dat er gestemd werd. Vijf handen gingen bijna onmiddellijk de lucht in voor Fielding, en ze dacht, net als de directeur, dat hij waarschijnlijk de beste van het stel was. Ze wilde eigenlijk ook op hem stemmen. Maar om de een of andere eigenaardige reden bleef haar hand op het vloeiblad voor haar liggen.

‘En degenen die voor Quinn zijn, alstublieft?’

Drie handen gingen omhoog, inclusief die van Roope. En toen een vierde. De voorzitter begon links van hem te tellen: ‘Een, twee, drie, vier...’ Nog een hand, en de voorzitter begon opnieuw: ‘Een, twee, drie, vier, vijf. Het ziet er naar uit...’ En toen stak, langzaam en theatraal, mevrouw Seth haar eigen hand de lucht in.

‘Zes.’

‘Nou, u heeft uw beslissing genomen, dames en heren. Quinn is benoemd. Een krappe meerderheid: zes-vijf, maar het is niet anders.’ Hij draaide zich niet op zijn gemak naar links om. ‘Bent u er blij mee, meneer de directeur?’

‘Laten we alleen maar zeggen dat ieder zijn eigen mening heeft,

meneer de voorzitter, en dat de mening van de sollicitatiecommissie niet de mijne is. Maar, zoals u zojuist zei, de commissie heeft haar besluit genomen en ik zal me bij deze beslissing moeten neerleggen.’

Roope leunde weer achterover en staarde naar het plafond, het gele potlood nogmaals tussen zijn tanden. Hij mocht zich dan inwendig verkneukelen over zijn kleine triomf, zijn gezicht bleef onbewogen, bijna afstandelijk.

Tien minuten later liepen de voorzitter en de directeur zij aan zij de trap af die leidde naar de benedenverdieping waar zich Bartletts werkkamer bevond. ‘Denk je echt dat we een grote fout hebben gemaakt, Tom?’

Bartlett stopte en keek op naar de lange, grijsharige theoloog. ‘Ja, Felix, absoluut. Geen twijfel mogelijk. We hebben een grote fout gemaakt!’

Roope drong zich op de trap langs hen heen en zei iets van ‘Cheerio’.

‘Eh, goedemiddag,’ zei de voorzitter. Maar Bartlett hield stijf zijn mond dicht en keek Roope na, en liep daarna langzaam de nog resterende treden af en ging zijn werkkamer binnen.

In de gang, boven zijn deur, hing een lampje in twee kleuren, overeenkomstig het soort dat je in ziekenhuizen ziet en dat hij via twee schakelaars op zijn bureau kon bedienen. Met de eerste schakelaar kon het rode licht worden aangezet, wat betekende dat Bartlett met iemand in vergadering was en niet gestoord wenste te worden (en niet werd gestoord). Met de tweede schakelaar ging het groene lampje aan, wat betekende dat men mocht kloppen en binnenkomen. Wanneer geen van beide schakelaars was ingedrukt, beide lampjes niet brandden, moest men de conclusie trekken dat er niemand in de kamer aanwezig was. Sinds zijn benoeming tot directeur had Bartlett zich streng gehouden aan het standpunt dat als iemand een belangrijke kwestie met hem wilde bespreken, hij zelf zo welgemanierd moest zijn om een ononderbroken, vertrouwelijk gesprek te kunnen verzekeren. En zijn staf stelde deze maatregel buitengewoon op prijs en hield zich er bijna altijd aan. De doodenkele keer dat er een overtreding van de regel had

plaatsgevonden, was Bartlett, geheel tegen zijn natuur in, zeer boos geworden.

Zodra de directeur in zijn kamer was, drukte hij snel het knopje voor het rode licht in waarna hij een klein kastje opende en zichzelf een glas gin met droge vermout inschonk. Toen ging hij achter zijn bureau zitten, opende een lade en haalde er een pakje sigaretten uit. Op vergaderingen rookte hij nooit, maar hij stak er nu een op, inhaleerde diep en nam een slok van zijn borrel. Hij zou Quinn morgenochtend een telegram sturen: het was nu te laat om het nog te versturen. Hij opende nogmaals de map met de gegevens over de sollicitanten en herlas de informatie over Quinn. Hmm! Ze hadden de verkeerde gekozen... natuurlijk hadden ze de verkeerde gekozen! En dat allemaal vanwege die Roope, die stomme idioot!

Hij borg de map netjes op, ruimde zijn bureau op en ging weer in zijn stoel zitten: een eigenaardige, aarzelende glimlach vormde zich om zijn mond.

Waarom?

I

Terwijl de andere vier in de lounge van het Cherwell Motel een plaatsje zochten, liep hij naar de bar en bestelde de drankjes: twee gin-tonics, twee medium sherry's, één droge sherry – de laatste voor hemzelf. Hij hield erg van droge sherry.

‘Zet ze allemaal maar op de rekening van het Genootschap Openbare Examens Buitenland, wilt u? En we willen graag lunchen. Kunt u tegen de kelner zeggen dat we hier in de lounge zitten? Daar.’ Zijn Noord-Engelse accent was nog steeds hoorbaar, hoewel minder dan het geweest was.

‘Hebt u een tafel gereserveerd, sir?’

Hij genoot ervan met ‘sir’ te worden aangesproken. ‘Ja. De naam is Quinn.’ Hij pakte een handvol pinda's, nam het blad met de drankjes over en ging bij de andere leden van de Commissie Geschiedenis zitten.

Het was zijn derde Correctie-bijeenkomst sinds hij in dienst was bij het Genootschap, en er waren er al verscheidene andere voor later dit trimester vastgelegd. Hij leunde achterover in de lage leren stoel, dronk de helft van zijn sherry in één teug op en keek naar buiten, naar het drukke verkeer langs de A20. Dit was pas leven! Een verdomd goede maaltijd in het vooruitzicht, wijn, koffie, en dan weer terug voor de middagzitting. Met een beetje geluk zou de bijeenkomst om een uur of vijf of zelfs eerder zijn afgelopen. In de ochtendsessie hadden ze geconcentreerd en gestaag voortgeploeterd, maar ze hadden goed werk verricht. De vragenlijsten die de perioden van de kruistochten tot de Engelse

burgeroorlog besloegen, hadden nu de definitieve vorm gekregen waarin ze de volgende zomer aan de kandidaten Geschiedenis op *A-level* zouden worden voorgelegd. Er resteerden nog maar vijf examenvragen, van de Hannoverianen tot de vrede van Versailles; en hij voelde zich veel beter thuis in de recentere periodes. Op school was geschiedenis zijn favoriete vak geweest en door geschiedenis had hij een beurs voor Cambridge kunnen krijgen. Maar na de eerste tentamens was hij op Engels overgestapt, en als leraar Engels was hij vervolgens toegevoegd aan het lerarenkorps van de Priestly Grammar School in Bradford, slechts iets meer dan dertig kilometer van het dorp in Yorkshire waar hij was geboren. Wanneer hij er nu op terugkeek, beseftte hij wat een geluk hij had dat hij de overstap naar Engels had gemaakt: in de advertentie voor de betrekking bij het Genootschap had men er de nadruk op gelegd dat kwalificaties in zowel geschiedenis als Engels noodzakelijk waren, en toen had hij beseft dat hij misschien wel een heel goede kans maakte, hoewel hij zelfs nu nog niet helemaal kon geloven dat hij de baan had gekregen. Niet dat zijn doofheid...

‘Uw menukaart, sir.’

Quinn had de man niet horen naderen, en pas toen de buitensporig grote menukaart in zijn gezichtsveld werd gestoken, werd hij zich van de kelner bewust. Ja, misschien gaf zijn doofheid toch iets meer problemen dan hij ooit had verondersteld, maar tot nu toe bracht hij het er allemaal wonderwel goed af.

En nu leunde hij zolang het nog kon achterover, net als de anderen, en bestudeerde de verbijsterende complexiteit van de verschillende schotels op de menukaart, en ze waren duur – bijna allemaal. Maar zoals hij wist van twee eerdere bezoeken aan het motel, werden ze met zorg bereid en smakelijk opgediend. Hij hoopte maar dat de andere leden niet iets té exotisch uitkozen, omdat Bartlett na het laatste uitje tussen neus en lippen door had opgemerkt dat de rekening misschien ietsjes aan de hoge kant was. Hij besloot dat de soep van de dag gevolgd door gerookte ham met ananas, die hij voor zichzelf koos, niet boven de stand van het Genootschap was; zelfs niet in deze moeilijke tijden. Wat wijn ook niet. Hij wist dat het rode wijn zou worden, wat er ook gebeurde.

In Oxford dronken de meeste mensen altijd rode wijn, zelfs bij vis.

‘We hebben nog wel tijd voor nog een drankje, hè?’ Cedric Voss, voorzitter van de Commissie Geschiedenis, schoof zijn lege glas over de tafel naar Quinn. ‘Drink toch op, mannen. We zullen iets in onze bast moeten hebben om het vanmiddag te kunnen volhouden.’

Quinn verzamelde gehoorzaam de glazen en liep nog een keer naar de bar waar net een groepje welvarend ogende zakenlieden was gearriveerd en waar vijf minuten wachten niet meehielp om het vage gevoel van irritatie te onderdrukken dat stilletjes ergens in zijn achterhoofd begon te knagen.

Toen hij naar de tafel terugkeerde, was de kelner hun bestellingen aan het opnemen. Voss besloot, nadat hij had ontdekt dat de kersen uit blik kwamen, de doperwten uit de diepvries en de biefstuk het voorafgaande weekeinde was afgeleverd, dat hij zijn oorspronkelijke plannen herzag en de slakken en de kreeft nam; en Quinn kromp inwendig ineen toen hij de prijs zag. Drie keer zijn eigen bescheiden bestelling! Hij had niet eens een tweede drankje voor zichzelf genomen (hoewel hij er met veel plezier nog drie of vier naar binnen had kunnen gieten) en ging diep ongelukkig achteroverzitten en staaarde naar de enorme luchtfoto van het centrum van Oxford die aan de muur naast hem hing. Buitengewoon indrukwekkend, werkelijk waar: de binnenplaatsen van Brasenose en Queen’s en...’

‘Drink jij niets, Nicholas, kerel?’ Nicholas! Het was de eerste keer dat Voss hem bij zijn voornaam had genoemd, en de irritatie verdween als het ooglid van een hagedis.

‘Nee. Ik, eh...’

‘Luister eens, als die ouwe Tom Bartlett heeft gemopperd over de onkosten, vergeet dat in godsnaam dan zo snel mogelijk! Wat denk je dat het Genootschap vorig jaar heeft moeten uitgeven om hem naar de Golfstaten te sturen, hè? Een maand lang! Hmm! Denk maar eens aan al die buikdanseressen...’

‘Wilde u wijn bij uw maaltijd, sir?’

Quinn gaf de wijnkaart aan Voss, die deze met een professionele begerigheid bestudeerde. ‘Allemaal rood?’ Maar het was meer een bewering dan een vraag. ‘Dat is een mooi wijntje, kerel.’ Hij wees met een korte, dikke vinger naar een van de bourgognes. ‘Goed jaar ook.’

Quinn zag (en had het al zien aankomen) dat het de duurste wijn op de kaart was, en bestelde een fles.

‘Ik denk niet dat één voldoende zal zijn, denk je niet? We zijn met z’n vijven...’

‘Moeten we dan anderhalve fles nemen?’

‘Ik denk dat we er twee moeten nemen. Vindt u ook niet, heren?’ Voss richtte zich tot de anderen in het gezelschap en zijn voorstel werd met blijdschap begroet.

‘Twee flessen van nummer vijf,’ zei Quinn gelaten. De irritatie begon weer te knagen.

‘En ontkurk ze onmiddellijk, alstublieft,’ zei Voss.

In het restaurant ging Quinn op de hoek aan de linkerkant van de tafel zitten, met Voss direct naast hem, twee anderen recht tegenover hem, en het vijfde lid van het gezelschap aan het hoofd van de tafel. Dat was steevast de beste positie. En hoewel hij weinig van de lippen van Voss kon zien als hij sprak, zat hij net dichtbij genoeg om zijn woorden op te kunnen vangen, en de anderen kon hij duidelijk zien. Liplezen had uiteraard zijn beperkingen: je had er weinig aan als de spreker tussen nauwelijks bewegende lippen door zat te mompelen, of een hand voor zijn mond hield; en het was volstrekt onbruikbaar wanneer de spreker zijn rug naar je toekeerde, of wanneer de lichten uitgingen. Maar onder normale omstandigheden was het werkelijk wonderbaarlijk wat je ermee kon doen. Quinn had zes jaar geleden voor het eerst lessen liplezen gevolgd, en was verbaasd geweest toen hij ontdekte hoe makkelijk het was. Hij wist vanaf het allereerste begin al dat hij met een zeldzaam talent was begiftigd: hij had in het eerste jaar na veertien dagen al zo’n grote voorsprong op zijn medeleerlingen, dat zijn leraar hem had voorgesteld om door te schuiven naar het tweede jaar; en zelfs daar was hij de beste van de klas geweest. Hij kon zijn talent niet echt verklaren, voor zichzelf ook niet. Hij nam aan dat sommige mensen talent hadden voor het trappen tegen een voetbal of het spelen op de piano: en hij had toevallig een talent voor het lezen van lippen van anderen, dat was alles. Hij was er inderdaad zo bedreven in geworden dat hij soms bijna geloofde dat hij weer

‘hoorde’. Maar goed, hij was zijn gehoor ook nog niet helemaal kwijt. Het dure hulpmiddel in zijn rechteroor (de zenuwen in het linker waren volledig uitgeschakeld) versterkte voldoende geluid op redelijk korte afstand, en zelfs nu kon hij Voss horen terwijl die zijn zegen uitsprak over de slakken die zojuist voor hem op tafel waren gezet.

‘Herinneren jullie je nog wat die ouwe Sam Johnson vaak zei? “De man die niet goed voor zijn maag zorgt, zal waarschijnlijk nergens goed voor zorgen.” Nou ja, zoiets dan.’ Hij stopte een hoek van zijn servet in zijn broeksband vast en staaarde naar zijn bord met de ogen van een Dracula die op het punt staat een maagd haar eer te ontnemen.

De wijn was prima en Quinn had goed opgelet hoe Voss daarmee omging. Zeer bewonderenswaardig. Nadat hij het etiket had bestudeerd met de intensiteit van een achtergebleven kind dat probeert greep op het alfabet te krijgen, had hij de temperatuur van de wijn gevoeld door losjes en teder zijn handen om de hals van de fles te leggen. En toen had hij, nadat de ober een centimeter van de rode vloeistof in zijn glas had geschonken, geen druppel geproefd, maar in plaats daarvan vier of vijf keer argwanend aan het bouquet geroken, als een getrainde Duitse herder die snuffelend dynamiet probeert op te sporen. ‘Niet slecht,’ had hij ten slotte gezegd. ‘Schenk maar in.’ Quinn zou het onthouden. Hij zou het de volgende keer zelf proberen. ‘En zet die verdomde muziek iets zachter, alstublieft,’ schreeuwde Voss toen de ober op het punt stond te vertrekken. ‘We kunnen elkaar niet eens verstaan.’ De muziek werd prompt een paar decibel zachter gezet, en een eenzame gast aan het tafeltje naast hen kwam naar hen toe om zijn dank te betuigen. Quinn was zich er volstrekt niet van bewust geweest dat er achtergrondmuziek werd gedraaid.

Toen de koffie eindelijk kwam, voelde Quinn zich meer voldaan, en een beetje beneveld. Hij kon zich zelfs niet meer helemaal herinneren of Richard III nou bij de eerste kruistocht was geweest of Richard I bij de derde. Of wat dat aangaat, of zowel de ene Richard als de andere bij beide kruistochten was geweest. Het leven was ineens weer heel goed. Hij dacht aan Monica. Misschien ging hij

zo nog even bij haar langs – al was het maar een seconde – voordat ze aan de middagsessie begonnen. Monica... Het moest door de wijn komen.

Uiteindelijk kwamen ze om tien over halfdrie weer aan bij het gebouw van het Genootschap. En terwijl de anderen op hun gemak terugliepen naar de Correctie-kamer boven, liep Quinn zelf snel door de gang en klopte zachtjes op de laatste deur aan de rechterkant waarop een naamplaatje hing met MISS M.M. HEIGHT. Hij opende voorzichtig de deur en keek naar binnen. Niemand. Maar hij zag een briefje dat opvallend onder een presse-papier op het keurig opgeruimde bureau lag, en hij liep ernaartoe om het te kunnen lezen. ‘Ben naar Paolo’s. Om drie uur terug.’ Dat was typerend voor hun kantoor. Het kon Bartlett niet schelen dat zijn staf kwam en ging wanneer en hoe ze dat wilden, zolang hun werk er maar niet onder leed. Waar hij echter (bijna ziekelijk) wel op stond, was dat iedereen hem op de hoogte hield van waar ze precies bereikbaar waren. Vandaar dus. Monica was weg om haar bevallige haar te laten kappen. Niets aan te doen. Hij wist toch al niet wat hij tegen haar had moeten zeggen. Ja, het was maar goed ook, hij zou haar morgen wel weer zien.

Hij liep naar boven, naar de Correctie-kamer, waar Cedric Voss achterovergeleund in zijn stoel zat, zijn ogen halfdicht, een nietszeggende grijns op zijn slappe, slaperige gezicht. ‘Goed, heren. Kunnen we alstublieft onze aandacht richten op de Hannoverianen?’

Verschenen titels van Colin Dexter:

Dwaalspoor

Signalement

De stilte rond Nicholas Quinn

Requiem

De doden van Jericho

Eerste druk juni 2023
Dit is deel drie in de 'Inspecteur Morse'-serie

Oorspronkelijke titel *The Silent World of Nicholas Quinn*
First published 1977 by Macmillan, an imprint of Pan Macmillan, a
division of Macmillan Publishers International Limited
Copyright © 1977 Colin Dexter
The moral right of the author of this work has been asserted in accor-
dance with the Copyright, Designs and Patents Act 1988
Copyright © 1999, 2023 voor deze uitgave Uitgeverij De Fontein,
Utrecht
Vertaling Ellen Segeren en Marcella Houweling
Omslagontwerp De Weijer Design, Baarn
Omslagillustratie Shutterstock
Opmaak binnenwerk Crius Group
ISBN 978 90 261 6884 0
ISBN e-book 978 90 261 6885 7
ISBN luisterboek 978 90 261 6886 4
NUR 332

www.uitgeverijdefontein.nl

Uitgeverij De Fontein vindt het belangrijk om op milieuvriendelijke en verantwoorde wijze met natuurlijke bronnen om te gaan. Bij de productie van het papieren boek van deze titel is daarom gebruikgemaakt van papier waarvan het zeker is dat de productie niet tot bosvernietiging heeft geleid.

Alle personen in dit boek zijn door de auteur bedacht. Enige gelijkenis met bestaande – overleden of nog in leven zijnde – personen, anders dan die in het publieke domein thuishoren, berust op puur toeval. Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden veeelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm, elektronisch, door geluidsopname- of weergaveapparatuur, of op enige andere wijze, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.